

Vrchný súd žiadosť obžalovaného o navrátenie v predošlý stav prijal ako včas podanú zrejme preto, že podľa spisov nie je vyvrátený údaj obžalovaného, že cit. usnesenie vrchného súdu obdržal až 19. marca 1937 a že len tohoto dňa si uvedomil, čo bolo prekážkou, že jeho odvolanie nebolo podľa názoru vrchného súdu včas ohlásené. Ako včas podanú túto žiadosť prijímajúc, meritorne jej však vrchný súd nevyhovel, a to z dôvodu, že žiadateľ ospravedlňuje ňou len zameškanie p r e v e d e n i a odvolania, nie však aj omeškanie ohlásenia odvolania.

Tento názor vrchného súdu je však mylný, lebo žiadateľ ospravedlňuje ú d a j n é omeškanie svojho písomného podania zo dňa 20. septembra 1937, toto podanie však obsahuje nie len p r e v e d e n i e odvolania, ale podľa jasného znenia aj o h l á s e n i e odvolania. A toto odvolanie v tomto prípade, keď bol v neprítomnosti obžalovaného vyneseny rozsudok tomuto dňa 12. septembra 1936 vyhlásený, mal obžalovaný možnosť podľa § 4, odst. 1, posl. veta zák. č. 8/1924 Sb. z. a n. ohlásiť v lehote osem dní, rátanej od vyhlásenia dotyčného rozsudku.

Zostáva preto ďalšou otázkou, či údaje žiadateľa, — ktorými ospravedlňuje, prečo nebolo jeho podanie, datované zo dňa 20. septembra 1936, ešte toho dňa na poštu dané, — sú pravdivé. Najvyšší súd túto o t á z k u k l a d n e z o d p o v i e, lebo správnosť a pravdivosť ospravedlňujúcich údajov žiadateľa je z obsahu spisov zjavná a preukázaná a preto na obsah týchto spisov sa poukazuje.

Takto však do úvahy prichádzajúce toto podanie obžalovaného zo dňa 20. septembra 1936, podané na poštu 21. septembra 1936, zrejme len bez viny obžalovaného a pre neodvratnú ním prekážku nebolo už dňa 20. septembra 1936 na poštu dané a len tak bola lehota v § 4, odst. 1 zák. č. 8/1924 Sb. z. a n. stanovená ú d a j n e zameškaná. Či rečené ohlásenie odvolania bolo podľa cit. § 4, odst. 1 zák. č. 8/1924 Sb. z. a n., hľadiac aj na predpis § 11 tr. p. v znení zák. č. 1/1920 Sb. z. a n. skutočne opozdene podané, ako to vrchný súd vo svojom pravoplatnom usnesení vyslovil, neni už predmetom tohoto rozhodnutia.

Údaje žiadosti činia pravdepodobnými podmienky navrátenia v stav predošlý, uvedené v § 463 tr. p., bolo treba v dôsledku toho žiadateľom napadnuté usnesenie vrchného súdu podľa § 379, odst. 4 tr. p. zrušiť a v smysle § 466 tr. p. povoliť navrátenie v stav predošlý a vrchný súd na pravidelné pokračovanie vo veci upraviť.

Čís. 5901.

Předpisu § 1, odst. 1 zákona čis. 562/1919 Sb. z. a n. nelze použítí, jde-li o odsouzení k jiným trestům, nežli k trestu peněžitému nebo k trestu na svobodě, jakož i jde-li o odsouzení s prominutím trestu neb upuštěním od něho.

(Rozh. ze dne 18. května 1937, Zm I 1277/36.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmatečné stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu, pokud jím byl obžalovaný uznán vinným přestupkem podle §§ 413, 419 tr. z., trest prominut a vysloveno, že výkon trestu se podle §§ 1 a 3 zákona č. 562/1919 Sb. z. a n. odkládá na zkušební dobu jednoho roku, a zrušil napadený rozsudek ve výroku, jímž bylo vysloveno, že odsouzení je podmíněné.

D ů v o d y:

Zmatečné stížnosti, uplatňující důvod zmatečnosti podle čís. 11 § 281 tr. ř., nutno přiznati oprávnění.

Uznáv obžalovaného vinným přestupkem podle § 419 tr. z., použil první soud vzhledem k tomu, že manželka obžalovaného nežádala za potrestání, ustanovení poslední věty § 419 tr. z. a vyslovil, že se trest nevyměruje. Zároveň však uznal, že odsouzení je ve smyslu § 1 zákona čís. 562/1919 Sb. z. a n. podmíněné a určil zkušební dobu na jeden rok.

Ponechávaje nenapadeným výrok, že se trest nevyměruje, správně, že se promíjí, vytýká veřejný žalobce právem, že soud vykročil vyslovením podmíněnosti odsouzení ze své trestní moci.

Podle ustanovení § 1 zák. o podmíněném odsouzení může soud za předpokladu tam uvedeného odložit výkon trestu peněžitého nebo na svobodě, nepřesahujícího dobu jednoho roku. Uvádí-li zákon výslovně jen tyto dva druhy trestu, jichž výkon lze podmíněně odložit, vylučuje tím jeho použití při ostatních druzích trestu, zvláště při trestu ztráty práv a daných povolení (§ 240 c) tr. zák.) — na př. při trestu stanoveném v § 356 tr. z. (viz rozh. č. 2313 Sb. n. s.) — a ovšem také při trestu přísné domluvy, který přichází především v úvahu při odsouzení pachatele pro přestupek podle § 419 tr. z. V důsledku zásady vyslovené v § 1 zák. čís. 562/1919 Sb. z. a n. nelze pak použití zákona o podmíněném odsouzení v případech, kdy bylo vysloveno v odsuzujícím rozsudku, že se trest promíjí (na př. § 419 tr. z.), nebo že se od něho upouští (§ 6, odst. 1 zák. č. 48/1931 Sb. z. a n., § 9 zák. č. 108/1933 Sb. z. a n.).

Vysloví-li soud, jako v souzeném případě, při odsouzení pro přestupek podle § 419 tr. z., že se trest promíjí, nemění se tímto výrokem nic na výroku o vině a odsuzující povaze rozsudku, neboť nastávají všechny následky odsouzení, zejména také ztráta zachovalosti. Postavení odsouzeného, jemuž byl trest prominut, je vzhledem k postavení osoby odsouzené podmíněně k trestu potud příznivější, že se trest promíjí neodvolatelně a nezměnitelně již okamžikem pravoplatnosti rozsudku. Podmíněné odsouzení má sice účinek, že trest vyslovený rozsudkem se nevykoná, avšak tento účinek je závislý na splnění podmínky, že se odsouzený osvědčí, resp. že bude vydáno v tomto smyslu soudní rozhodnutí (§ 1, odst. 2 a § 2, odst. 2 zák. o podm. odsouzení). Teprve je-li tato podmínka splněna (její splnění vysloveno soudním

výrokem, má odsouzený jistotu, že trest nebude na něm vykonán. Rozsudkový výrok, jímž byl trest prominut, týká se v případech, kde není jiného zvláštního předpisu, právě jen trestu a nikoli právních následků odsouzení, které při podmíněném odsouzení v případech osvědčení pomíjejí v rozsahu zákonem stanoveném. Tyto následky, najmě ztráta zachovalosti, mohou býti v případě prominutí trestu odčiněny jen zahlazením odsouzení.

Ježto vzhledem k tomu, co uvedeno, může při podmíněném odsouzení nastati odklad výkonu trestu jen tam, kde to § 1, odst. 1 zák. o podm. ods. připouští, totiž v případě odsouzení k trestu peněžitému nebo trestu na svobodě, jsou odsouzení k jiným trestům, než k těmto výlučně uvedeným, jakož i odsouzení s prominutím trestu nebo upuštěním od něho vyloučena z použití § 1, odst. 1 zák. čís. 562/1919 Sb. z. a n.

Správnosti toho nasvědčují i ustanovení zákona o ochraně cti čís. 108/1933 Sb. z. a n. Podle § 9, odst. 1—3 cit. zák. upustí soud obligatorně nebo může upustiti od uložení trestu za předpokladů tam stanovených. § 10 téhož zákona praví, že výrok, kterým soud upustil od uložení trestu, má účinky prominutí trestu, a stanoví dále: »Nebude-li vinník do dvou let od pravoplatnosti takového výroku znovu odsouzen, může býti takové jeho odsouzení zahlazeno, i když tu nejsou ostatní podmínky zahlazení odsouzení podle zákon ze dne 14. června 1928, čís. 111 Sb. z. a n.« Toto ustanovení nemá jiný smysl a účel, než že zákonodárce vyšel ustanovením kratší lhůty k zahlazení vstříc požadavku, aby odsouzený, u něhož bylo upuštěno od trestu, nebyl co do následků odsouzení na tom hůře, než podmíněně odsouzený k trestu. Opatření toto učinil zákonodárce právě u vědomí, že vzhledem k ustanovení § 1, odst. 1 zák. čís. 562/1919 Sb. z. a n. nelze odložit podmíněné odsouzení, při kterém bylo upuštěno od trestu podle § 9 zák. čís. 108/1933 Sb. z. a n., jak tomu byl dán výraz výslovně i v důvodové zprávě vládního návrhu tisk 830, str. 22.

Z toho plyne, že ustanovení § 1, odst. 1 zák. čís. 562/1919 Sb. z. a n. je nutno pojímati striktně a omeziti tedy jeho použití jen na odsouzení k trestu na penězích a na svobodě a nerozšiřovati je na odsouzení k jiným trestům a na odsouzení bez vyslovení trestu.

Také zákon o trestním soudnictví nad mládeží ze dne 11. března 1931, č. 48 Sb. z. a n., zná upuštění od uložení trestu (§ 6, odst. 1). Tento výrok má podle téhož zákona účinky prominutí trestu (§ 6, odst. 3), odsouzení se nezapisuje do rejstříku trestů (§ 6, odst. 4) a následky odsouzení zde nenastávají (§ 10). Zde je již pojmově vyloučeno použití § 1, odst. 1 zák. čís. 562/1919 Sb. z. a n.), neboť podrobná zákonná úprava ve shodě s tendencí zákona poskytuje mladistvému odsouzenému s použitím § 6, odst. 1 zák. čís. 48/1931 Sb. z. a n. postavení tak příznivé, že nezbývá již nic, v čem by je mohlo použití zákona o podmíněném odsouzení zlepšiti.

Výrok stížností napadený je tudíž porušením kategorického předpisu zákona o podmíněném odsouzení, totiž ustanovení § 1, odst. 1 tohoto zákona v části, jejíž použití nepodléhá volnému soudcovskému uvážení. Nedbáním tohoto velícího předpisu vykročil první soud ze své trestní moci. Odůvodněné zmateční stížnosti bylo proto vyhověti a napadený výrok zrušiti.

Čís. 5902.

Bylo-li upuštěno od uložení trestu podle § 6 zákona čís. 48/1931 Sb. z. a n., nelze se zabývatí otázkou podmíněnosti odsouzení podle zákona čís. 562/1919 Sb. z. a n.

(Rozh. ze dne 18. května 1937, Zm II 85/37.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmateční stížnost státního zastupitelství do rozsudku soudu mládeže, jímž byl mladistvý obviněný uznán vinným proviněním podle § 24, odst. 1 zákona č. 9/1924 Sb. z. a n. a § 3 zákona č. 48/1931 Sb. z. a n.

Důvody:

Zmateční stížnost státního zastupitelství uplatňuje důvod zmatečnosti podle § 281, čís. 11 tr. ř., který spatřuje v tom, že soud mládeže, upustiv podle § 6, čís. 1 zákona čís. 48/1931 Sb. z. a n. od uložení trestu obviněnému, nevyslovil v rozsudku, zda odsouzení obviněného je podmíněné či nepodmíněné.

Zmateční stížnost se opírá o plenární rozhodnutí nejvyššího soudu ze dne 3. července 1923, čís. Pres. 466/23, uveřejněné pod čís. 1248 Sb. n. s., jímž bylo vyřčeno, že je na nalézacím soudě, aby v každém případě, nebyl-li uložen trest na svobodě delší jednoho roku, pojal do výroku rozsudečného a odůvodnil v důvodech rozsudku, zda přiznal podmíněný odklad výkonu trestu podle zákona ze dne 17. října 1919, čís. 562 Sb. z. a n., čili nic, či zda si ve smyslu § 7, odst. 2 tohoto zákona vyhradil rozhodnutí o něm dodatečně zvláštním usnesením, a že neučinil-li tak, lze nápravu zjednatí uplatněním zmatku podle § 281, čís. 11 tr. ř., a dále o rozhodnutí nejvyššího soudu čís. 3154 Sb. n. s., v němž bylo vysloveno, že předmětem zákona čís. 562/1919 Sb. z. a n. není podmíněný odklad výkonu trestu, nýbrž podmíněné odsouzení jako takové, že důležitějším důsledkem podmíněného odsouzení v případě osvědčení se nežli to, že se trest nevykoná, je, že se má za to, že vinník nebyl vůbec odsouzen (§ 1, odst. 2 zák. čís. 562/1919 Sb. z. a n.) a že proto o podmíněnosti odsouzení nutno uvažovati a rozhodnouti, i když vinníkovi nehrozí výkon trestu, protože doba započtené vazby prozatímní a vyšetřovací vyčerpává plně výměru uloženého trestu, nebo protože vinníkovi nebyl uložen žádný trest (§ 265 tr. ř.) nebo od uložení trestu bylo soudem upuštěno (§ 18, čís. 1 zák. čís. 124/1924 Sb. z. a n.).